

॥ ३ ॥ तं विभीषणं लक्ष्मणं ॥ अलंकृतं स्वतेजोभूषितम् ॥ ४ ॥ उवाचेत्यादिनाऽब्रवीत् परुषं वाक्यमिति प्रागुक्तस्यैव विवरणम् ॥ तांश्च वानरशार्दूलान् उवाचेत्यनुकर्षः ॥ ५ ॥ ६ ॥ मुक्तवर्षं मेघोत्सृष्टवर्षं ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥ सपुरःसरौ सुग्रीवादिप्रधानसहितौ युवांश्चातुराविति शेषः ॥ १० ॥ एवमपि यन्मां योद्धुमुपस्थितोसि तत्प्रायः पूर्वस्य ते स्मृतिर्नास्ति वाऽथवा व्यक्तं यातोयमक्षयं ॥ आदिकर्मणिक्तः ॥ यमक्षयं यमगृहं प्रयातुमुपक्रांतोसि ॥ ११ ॥ अभीतवदनः निर्भयः ॥ प्रवृत्ताभिवदनव्यवहारः ॥ १२ ॥

महाप्रमाणमुद्यम्यविपुलं वेगवद्दृढं ॥ धनुर्भीमबलोभीमंशरांश्चामित्रनाशनान् ॥ ३ ॥ तं ददर्शमहेष्वासोरथस्थः समलंकृतः ॥ अलंकृतममित्रघ्नोरावणस्यात्मजो बली ॥ ४ ॥ हनूमत्पृष्ठमारूढमुदयस्थं रविप्रभं ॥ उवाचैनं सुसंरब्धः सौमित्रिंसविभीषणं ॥ ५ ॥ तांश्च वानरशार्दूलान्पश्यध्वं मे पराक्रमं ॥ अद्य मत्कार्मुकोत्सृष्टं शरवर्षं दुरासदं ॥ ६ ॥ मुक्तवर्षमिवाकाशे धारयिष्यथ संयुगे ॥ अद्य वो मामकाबाणामहाकार्मुकनिःसृताः ॥ विधमिष्यंति गात्राणि तूलराशिमिवानलः ॥ ७ ॥ तीक्ष्णसायकनिर्भिन्नान् शूलशक्त्यृष्टिसायकैः ॥ अद्य वो गमयिष्यामि सर्वानेव यमक्षयं ॥ ८ ॥ सृजतः शरवर्षाणि क्षिप्रहस्तस्य संयुगे ॥ जीमूतस्येव न दतः कः स्यात्स्यति ममाग्रतः ॥ ९ ॥ रात्रियुद्धे तदा पूर्ववज्जाशनिसमैः शरैः ॥ शायितौ तौ मया भूयो विसंज्ञौ सपुरःसरौ ॥ १० ॥ स्मृतिर्न ते स्तिवामन्ये व्यक्तं यातोयमक्षयं ॥ आशीविषसमं क्रुद्धं यन्मां योद्धुमुपस्थितः ॥ ११ ॥ तच्छ्रुत्वा राक्षसेन्द्रस्य गर्जितं राघवस्तदा ॥ अभीतवदनः क्रुद्धो रावणिं वाक्यमब्रवीत् ॥ १२ ॥ उक्तश्च दुर्गमः पारः कार्याणां राक्षसत्वया ॥ कार्याणां कर्मणा पारं योगच्छतिसबुद्धिमान् ॥ १३ ॥ सत्त्वमर्थस्य हीनार्थो दुरवापस्य केनचित् ॥ वाचा व्याहृत्य जानीषे कृतार्थोऽस्मीति दुर्मते ॥ १४ ॥

च यस्मात्त्वया कार्याणां शत्रुवधादिकार्याणां पारोतः समाप्तिरुक्तः वाचा जल्पितः स पारस्त्वया कर्मणा दुर्गम एव दुःप्राप एव कुतस्तत्राह ॥ कार्याणामिति ॥ यः कार्याणां पारं कर्मणा गच्छति सबुद्धिमान् ॥ १३ ॥ सत्त्वमर्थस्य हीनार्थः क्रियाकार्यनिष्पादनासमर्थः केनचिदपि दुरवापस्य मद्विजयरूपस्यार्थस्य सिद्धिर्वाचा व्याहृत्य दुर्मते कृतार्थोऽस्मीति जानीषे ॥ १४ ॥